

A Zágrábi Nemzeti és Egyetemi Könyvtár magyar nyelvű gyűjteménye

The Hungarian collection at the National and University Library in Zagreb

Bakran Tamara

tbakran@m.ffzg.hr

okleveles hungarológus-, turkológus-könyvtáros, a bölcsészettudományok doktora

könyvtárvezető, Zágrábi Nemzeti és Egyetemi Könyvtár
Hungarológiai, Turkológiai és Judaisztika Tanszék

Beérkezett: 2024.11.19.

Elfogadva: 2024.11.19.

Publikálva: 2025.01.16.

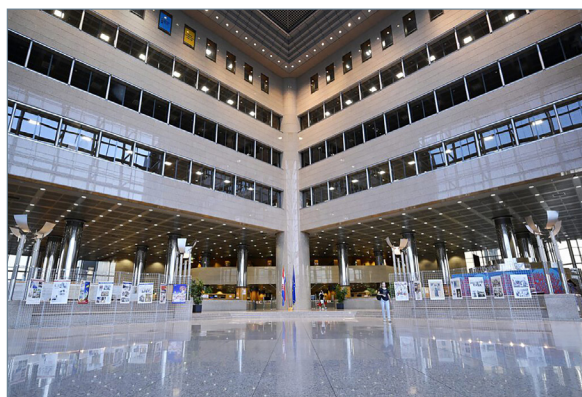
A Zágrábi Nemzeti Könyvtár Horvátország második legnagyobb könyvtára. Az intézmény egyben egyetemi könyvtár is, ebben a minőségében igyekszik kielégíteni a zágrábi Magyar Tanszék hallgatóinak igényeit is. A magyar tanszéki könyvtár felvirágzása az új épületbe költözéssel kezdődött, a gyűjtemény napjainkban kb. 5000 címet és 860 folyóiratot foglal magában, gyarapítása jelenleg is aktívan zajlik.

Zágrábi Nemzeti és Egyetemi Könyvtár, magyar nyelvű gyűjtemény

The National Library of Zagreb is the second largest library in Croatia. It is also a university library, and as such, it also meets the needs of the students of the Hungarian Department in Zagreb. The Hungarian Department Library began to flourish with the move to the new building, and today the collection comprises some 5,000 titles and 860 periodicals, which is currently being expanded.

National and University Library in Zagreb, Hungarian collection

A Zágrábi Nemzeti Könyvtár Horvátország második legnagyobb könyvtára, amelyet 2009-ben adtak át. Különlegessége, hogy egyetemi könyvtárként is működik, hiszen magában foglalja a Zágrábi Egyetem Bölcsészettudományi Karának könyvvállományát. A héteemeletes, rombusz alakú, üveghomlokzatú épület a modern építészet remeke, **Ante Vulin**, **Dina Vulin Ileković** és **Boris Ileković** tervei alapján készült.

1. ábra: A Zágrábi Egyetemi Könyvtár épülete

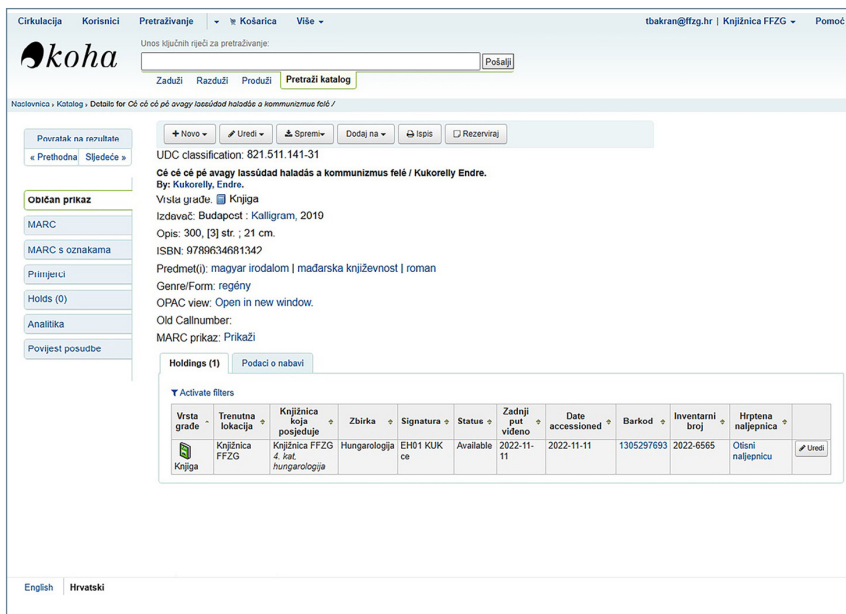
Cite as / Így hivatkozd: Bakran, T. (2024) A Zágrábi Nemzeti és Egyetemi Könyvtár magyar nyelvű gyűjteménye / The Hungarian collection at the National and University Library in Zagreb. Ford. Hicsik D. Central European Library and Information Science Review (CELISR)

Naponta háromezer ember keresi fel az intézményt, akik számára hétszáz munkaállomás áll rendelkezésre. Igény szerint használható az Audiovizuális Gyűjtemény anyagának reprodukálására alkalmas technológiával felszerelt helyisége is. A könyvek RFID-technológiával való felszereltsége lehetővé teszi a kölcsönzőautomaták használatát, amelyek minden szinten megtalálhatók.

Az anyag igazodik a Bölcsészettudományi Kar könyvtárai által használt szabadpolcos rendszerhez, amelyben a könyvek helyét betűkkel és számokkal jelölik. A könyvtár a kezdetektől a Koha integrált könyvtári rendszert¹ használja, amely lehetővé teszi más könyvtárak – közöttük az Országos Széchényi Könyvtár – adatbázisából a rekordmásolást.

Ez a könyvtári szoftver egyedi elektronikus azonosítóval történő bejelentkezéssel használható, amely a kar és a szélesebb tudományos közösség információs szolgáltatásainak elérésére is szolgál. A regisztrációval a kar hallgatói és dolgozói aktiválhatják tagságukat. A felhasználói fiókjukban ellenőrizhetik a keresett anyag elérhetőségét, lefoglalhatják azt, önállóan meghosszabbíthatják a kölcsönzési időt, megújíthatják adataikat, ill. megtekinthetik elmaradásaikat. A katalógus felülete tartalmazza a könyvborítót is, lehetőség van elmenteni az érdekes címeket, megjegyzéseket, kulcsszavakat fűzni a könyvhöz. Ily módon a felhasználók a Koha könyvtári szoftverben lévő fiókjukat saját igényeikhez igazíthatják. A könyvtár mindezek mellett lehetővé teszi a hozzáférést az ODRAZ digitális intézményi adattárhoz,² amely digitális formában gyűjti, tárolja az információkat, és ingyenes hozzáférést biztosít az oktatók és hallgatók tudományos kutatási és oktatási munkájának eredményeihez. Az adattár tárolja a folyóiratokban és antológiákban megjelent cikkeket, könyveket, könyvfejezeteket, dolgozatokat, prezentációkat, poszttereket, kéziratokat, jelentéseket, tananyagokat, kutatási adatokat, multimédiás és audiovizuális anyagokat és egyéb oktatási tartalmakat.

„A könyvtár a kezdetektől a Koha integrált könyvtári rendszert használja, amely lehetővé teszi más könyvtárak – közöttük az Országos Széchényi Könyvtár – adatbázisából a rekordmásolást.”

2. ábra: A Koha integrált könyvtári rendszer felülete

A könyvtár mint egyetemi könyvtár igyekszik kielégíteni a zágrábi Magyar Tanszék hallgatóinak igényét is, a könyvek mellett a gyűjteményt időszaki kiadványok, régi és ritka könyvek, valamint audiovizuális anyagok teszik teljessé. A 2004-ben alapított magyar tanszéki könyvtár a Hungarológiai és Turkológiai Tanszék professzori szobájában volt katalógus, leltár nélkül, korlátozott

¹ <https://koha-community.org/>

² Sveučilišta u Zagrebu, Filozofski fakultet (2024) ODRAZ. Elérhető: <https://repozitorij.ffzg.unizg.hr/en> (Utolsó megtekintés: 2024. 11. 07.)

„A 2004- ben
alapított magyar
tanszéki könyvtár
... kb. 5000 címet
és 860 folyóiratot
foglal magába.”

hozzáférési lehetőséggel. Felvirágzása az új épületbe költözéskor kezdődött. Ma kb. 5000 címet és 860 folyóiratot foglal magába. Az audiovizuális rész kultikus magyar filmeket kínál az érdeklődőknek. Az állomány jelentős része szabadpolcos rendszerű, mindenki számára hozzáférhető, kölcsönözni azonban csak az egyetemi hallgatók tudják. A könyvtár vezetője **Višnja Novosel**.

A magyar tanszék gyűjteményének egy részét a tanszék tanárai vásárolták, illetve magyarországi könyvtárak ajándékozták, de az állományban megtalálhatók a Magyarországhoz kötődő horvát családok egykori magánkönyvtárai is. A Kárpátia Alapítvány,³ a Liszt Intézet⁴ (korábban: Balassi Intézet) szintén jelentős adományokkal gazdagította a könyvállományt. Legértékesebb köteteink között elérhető **Dainippon** *Kelet csodái* című műve, amelyet **Barátosi Balogh Benedek** állított össze, és 1906-ban jelent meg, a *Tolnai világtörténelme* vagy *A finom társalgó* 1853-ból.

3. ábra: Könyvtárrészlet

Az állománygyarapítás tanszéki eszközökből történik, amelynek legkevesebb 20 százalékát fordítják magyar nyelvű kötetekre. Habár a gyűjtemény szerény, a vásárlásra szánt költségvetés alacsony, de a beszerzés során igyekszünk minden igényt kielégíteni. A szépirodalmi, a nyelvkönyvek, a szótárak, a művészeti könyvek betekintést nyújtanak a magyar kultúrába, emellett hasznos olvasmányai a magyar szakos hallgatóknak és a magyarság iránt érdeklődőknek.

Fordította:

Hicsik Dóra

hicsik.dora@oszk.hu

bibliográfus

MNMKK OSZK Gyűjteményszervezési Főosztály

³ <https://karpatalapitvany.hu/>

⁴ <https://culture.hu/hu/budapest>